

طرح‌های مطالعاتی در اپیدمیولوژی آلودگی هوا

مصطفی قربانی^۱، مسعود یونسیان^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی گلستان- گروه پزشکی اجتماعی- دانشگاه علوم پزشکی ایران- دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی. ۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران- گروه بهداشت محیط.

چکیده

مقدمه: پدیده مه انگلستان نقش آلودگی هوا را در افزایش مرگ‌ومیر نمایان ساخت. ولی در دهه ۷۰ و ۸۰ مطالعات متعدد نتوانستند ارتباط مناسبی میان آلودگی هوا و مرگ‌ومیر مرتبط با آن برقرار سازند. از آنجا که در سال‌های اخیر روش‌های مطالعاتی متعددی جهت بررسی ارتباط میان آلودگی هوا و پیامدهای بهداشتی مورد استفاده قرار گرفته است این مقاله به مرور و مقایسه انواع مطالعات آلودگی هوا می‌پردازد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مروری به بررسی ویژگی‌ها، نقاط قوت و ضعف انواع طرح‌های مورد استفاده در مطالعات آلودگی هوا می‌پردازد.

یافته‌ها: مطالعات آلودگی هوا شامل مطالعات حیوانی و مطالعات انسانی هستند. مطالعات انسانی شامل مطالعات تجربی (مطالعات خانهای) و مطالعات اپیدمیولوژیک (مشاهده‌ای) بوده که در بین مطالعات اپیدمیولوژیک، مطالعات پائل، مورد- متقاطع، مقطعی و سری زمانی برای برآورد اثرات حاد آلودگی هوا مناسب هستند در حالیکه مطالعات همگروهی قادر به برآورد اثرات حاد و هم‌چنین اثرات مزمن هستند. مطالعه سری زمانی برای کشف اثرات مخرب آلودگی هوا در سطوح پایین‌تر از سطح استاندارد، مطالعات مقطعی برای کشف اثرات حاد پیامدهای بهداشتی مرتبط با مواجهه و نیز برای مواجهات ثابت در طول زمان، مطالعه مورد- متقاطع برای شناسایی گروه‌های مستعد و حساس به آلودگی هوا، مطالعه پائل برای مطالعه اثرات بهداشتی کوتاه مدت و در برخی موارد نادر و طولانی مدت آلاینده‌ها بخصوص در زیرگروه‌های حساس و مستعد و مطالعات کوهورت جهت ارزیابی اثرات تجمعی آلودگی هوا در طول سالیان متمادی مناسب است.

نتیجه‌گیری: با توجه به معایب و مزایای هر طرح، انتخاب بهترین طرح بستگی به سوال مورد پژوهش و نوع داده‌های در دسترس دارد. مسلماً هیچ طرح مطالعاتی در تمام موارد بهینه نبوده و هر طرحی برای نوع خاصی از اثر پیامد و مواجهه مناسب‌تر است.

واژگان کلیدی: آلودگی هوا، طرح‌های اپیدمیولوژیک، مطالعات حیوانی، مطالعات انسانی.

شماره پوستر: ۱۰۷